

Ware Aam in dit verbond trouw gebleven, de hem oorspronkelijke gerechtigheid zou als relatie en qualiteit bei het deel zijner kinderen zijn geworden.

Adam werd trouweloos.

In deze trouweloosheid ligt het mysterie van de zonde.

II.

Alsnu toegekomen aan de beteekenis van het leerstuk der oorspronkelijke gerechtigheid zoowel formeel als materieel voor de godgeleerde zedekunde, herinner ik u hoe men uit een formeel oogpunt kan spreken van onafhankelijke en speculatieve, in tegenstelling met afhankelijke en positieve wetenschappen.

Het rekening houden met ons leerstuk in de godgeleerde zedekunde geeft haar den vorm der laatste.

Doet men toch in de zedekunde alsof dit leerstuk niet bestaat, dan moet men het subject dezer wetenschap: den zedelijken agens, eerst zelf zoeken en vaststellen. Men doet dit door acht te geven op de wereld der zedelijke verschijnselen, gelijk men die in zich zelf en anderen waarneemt, doch vindt hem daar niet anders dan gebroken, onvolkomen, betrekkelijk. Het noumenon dat achter dit phaenomenon ligt blijft verborgen en men moet dus wel den zedelijken agens gelijk men hem uit de phaenomenale wereld leerde kennen, als normaal vaststellen. Houdt men daarentegen in de zedekunde met dit leerstuk wel rekening, dan heeft men zijn subject reeds ontvangen. Ontvangen in het dogma, dat ons den zedelijken agens als den ongerepten homo foederatus, als noumenon van den zedelijken agens der phaenomenale wereld doet kennen.

Dezelfde wetenschap nu, die mij den zedelijken agens als noumenon wetenschappelijk leert verstaan, geeft mij ook inzicht in het verband waarin dit tot het phaenomenon staat. Deze wetenschap is de dogmatiek die dit doet in haar anthropologie, hamartologie en soteriologie. Hoe toch de in oorspronkelijke gerechtigheid geschapen en mitsdien tot het verbondsleven geschikte mensch in zonde viel, uit die zonde gered en voor het verbondsleven weer geschikt wordt, dit alles leert de dogmatiek. De godgeleerde zedekunde heeft dit dus niet op nieuw te onderzoeken, maar deze resultaten der dogmatiek als Lehnsätze over te nemen, en aan haar